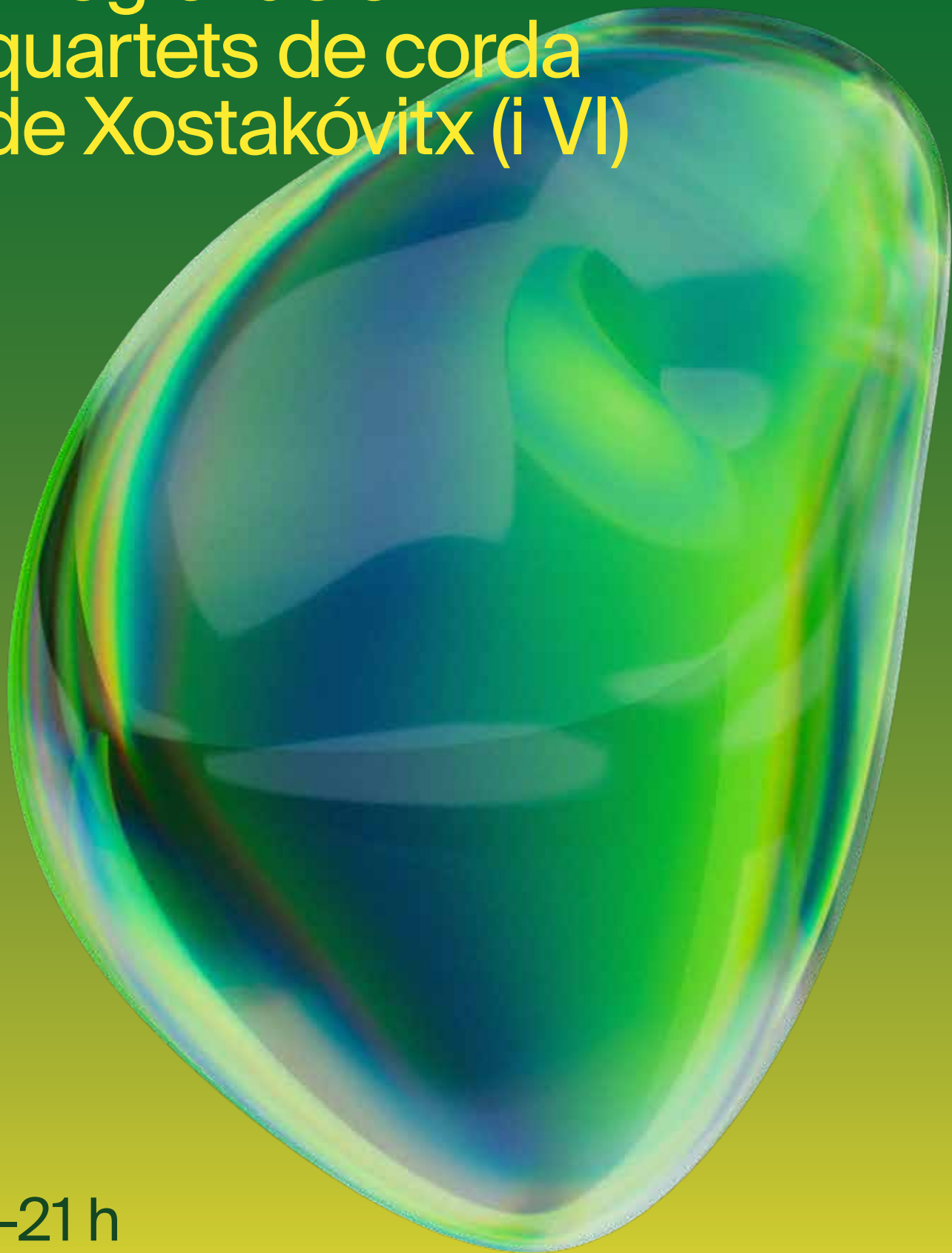

Quartet Gerhard

09.08.24

Integral dels
quartets de corda
de Xostakóvitx (i VI)

–21 h

Auditori Espai Ter
Torroella de Montgrí

PROGRAMA

Integral dels quartets de corda de Xostakóvitx (i VI)

DMITRI XOSTAKÓVITX (1906-1975)

Quartet de corda núm. 2 en La major, Op. 68

Obertura: Moderato con moto

Recitatiu i Romança: Adagio

Vals: Allegretto

Tema amb variacions: Adagio-Moderato con moto

Quartet de corda núm. 15 en Mi bemoll major, Op. 144

Elegia: Adagio

Serenata: Adagio

Intermezzo: Adagio

Nocturn: Adagio

Marxa fúnebre: Adagio molto

Epíleg: Adagio

Concert sense pausa

Durada aproximada 75 minuts

Quartet Gerhard

Lluís Castán violí

Maria Florea* violí

Miquel Jordà viola

Jesús Miralles violoncel

* Maria Florea substitueix Judit Bardolet, segon violí del Quartet Gerhard, que és baixa per recomanació mèdica

Una producció del Festival de Torroella i la Quincena Musical Donostiarra

COMENTARI

EL VIATGE S'ACABA

El viatge s'acaba; el periple que vam començar fa tres anys arriba finalment a port. En el primer programa d'aquest cicle, fa dos anys, especulàvem sobre la possibilitat que el conjunt dels quinze quartets de corda de Dmitri Xostakóvitx fos una mena d'autobiografia secreta. Avui, arribats al darrer dels sis concerts del cicle, la seguretat sobre aquest punt sembla gairebé absoluta.

El viatge s'acaba és el títol del darrer llibre de l'obra completa de Josep Pla que l'autor va poder més o menys controlar. Es va publicar el mateix any de la seva mort.

A primera vista Pla i Xostakóvitx s'assemblen com un ou i una castanya; no es van veure mai i no consta que sabessin l'existència l'un de l'altre. Així i tot, vist des de la nostra perspectiva, potser comparteixen més coses i circumstàncies que no sembla.

Més o menys contemporanis, tant Pla com Xostakóvitx van festejar —i no pas poc, però sempre fent-se l'estret— amb els règims sufocants i opressors amb els quals els va tocar bregar per poder sobreviure. El rus es va haver de fer del partit comunista i el de l'Empordà, franquista; tots dos, esgarrifats per allò que veien, decebuts, fastiguejats, van lluitar des de l'interior contra aquests règims i l'un fent música i l'altre escrivint, van haver de fer molts equilibris per burlar les censures i en tots dos casos, també, molts contemporanis no van entendre ni acceptar aquest funambulisme ètic, polític i, en darrer terme, moral. Tots dos es van refugiar sovint en el cinisme i el sarcasme, tots dos van ser públicament ferotges antisentimentals i van mirar d'amagar els seus intensos sentiments privats; així, tots dos van ser *cors furtius*, la qual cosa els va abocar a terribles soledats; tots dos, també, van fumar i van beure massa.

Quartet de corda núm. 2 en La major, Op. 68

No és fins al 1944, sis anys després d'haver compost el primer quartet, que Xostakóvitx aborda el segon. És temps de guerra, però aquesta vegada la guerra no surt a l'obra o, si més no, no ho fa en primer terme. La peça, que sovint pren un gruix i una densitat de vocació simfònica, s'inicia amb un primer moviment indicat *Moderato con moto* de caràcter declamatori que s'expressa sobre dinàmiques molt altes. La introversió arriba amb el segon moviment, *Adagio*, en què destaca la meditació entotsolada del primer violí sobre uns acords mantinguts pels altres tres instruments.

A primera vista Pla i Xostakóvitx s'assemblen com un ou i una castanya; no es van veure mai i no consta que sabessin l'existència l'un de l'altre. Així i tot, vist des de la nostra perspectiva, potser comparteixen més coses i circumstàncies que no sembla.

L'*Scherzo*, que aquí pren la forma d'un vals malenconiós i distant i un punt lúgubre, ens condueix cap al darrer moviment, un potent tema amb variacions que s'inicia amb un breu *Adagio* que dona pas a les variacions pròpiament dites que comença la viola i segueixen en el segon violí acompanyat en *pizzicato* pel violoncel; pren el relleu el primer violí i després el violoncel, tot plegat va augmentant d'intensitat, velocitat i tensió fins a la represa de l'*Adagio* inicial que ara pren un caràcter transcendent i reposa finalment sobre tres acords gairebé solemnes.

Quartet de corda núm. 15 en Mi bemoll menor, Op. 144

«Toqueu-lo de manera que les mosques caiguin mortes en ple vol i el públic comenci a abandonar la sala per pura incomoditat», d'aquesta manera va indicar Xostakóvitx al viola Fiodor Droujinin com s'havia de tocar el seu darrer quartet. Som, ara sí, al final del final, el viatge s'acaba.

Sis *adagios* que se succeeixen sense interrupció integren aquesta meditació sobre la mort; no una meditació distanciada sobre una mort abstracta i teòrica sinó urgent i potser espantada sobre la mateixa mort que ja s'acosta.

El darrer quartet està en Mi bemoll menor, una tonalitat amb sis bemolls a l'armadura

(per a desesperació dels intèrprets), i és l'únic quartet de Xostakóvitx en aquesta tonalitat. Potser és per aquest motiu, però sobretot pel tractament de les línies melòdiques, que té una sonoritat diferent de tots els altres quartets. La música ara defuig la polifonia, el discurs de cada instrument sembla propi, monòdic, un discurs que sona com un penós esforç per emergir momentàniament d'un silenci que ens atrau com una força gravitatòria i al qual caldrà inevitablement tornar. Al cinquè moviment, assenyalat com *marxa fúnebre* apareix el ritme dàctil (negra amb punt - corxera - negra) de tantes músiques fúnebres que seguirà en l'epíleg final. Aquest, més que cap altre quartet de Xostakóvitx, no acaba, s'extingeix en el silenci i el no-res.

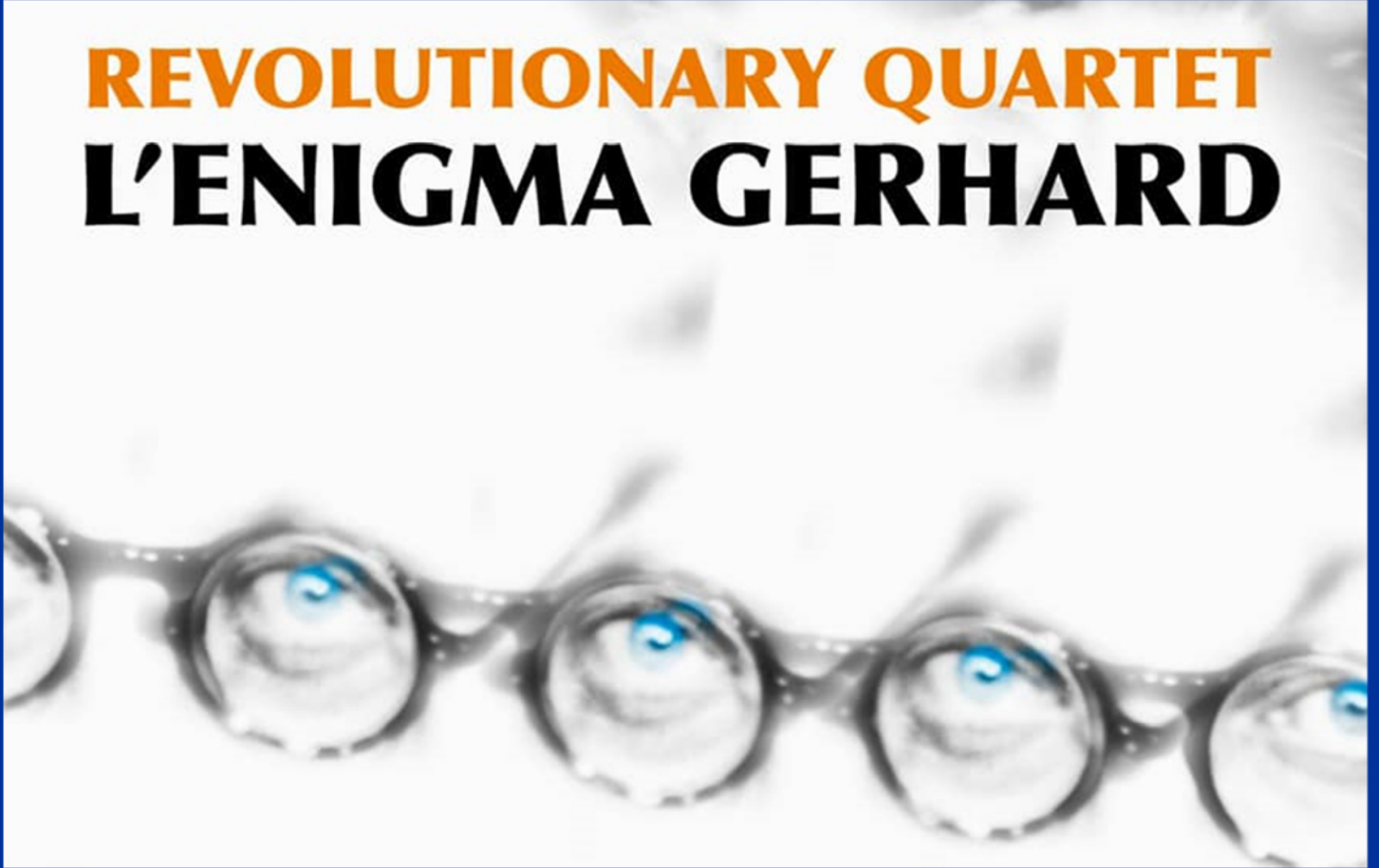
Xavier Pujol

IN-EDIT

EMPORDÀ

NOVETAT!

REVOLUTIONARY QUARTET L'ENIGMA GERHARD

12.08.24

19 h Cinema Montgrí

Revolutionary Quartet, L'enigma Gerhard

Documental sobre el compositor Robert Gerhard

Direcció: Xavier Bosch i Josep Badell

2023 | Espanya | 94 minuts

FESTIVAL DE
TORROELLA
DE MONTGRÍ

CINEMA MONTGRÍ

SEA JAZZ
L'ESTARTIT

CLUB NÀUTIC ESTARTIT
ESPORT - LLEURE - CULTURA

www.festivaldetorroella.cat
#aRecerDeLaFúriaDeIMón

BIOGRAFIA

QUARTET GERHARD

Considerat un dels quartets amb més projecció i identitat a escala europea, el Quartet Gerhard es distingeix per la seva remarcable sensibilitat pel so i per un profund respecte per la música com a un dels valors humans més grans. Com a quartet les seves principals influències han estat a Basilea (Rainer Schmidt), Berlín (Eberhard Feltz) i Hannover (Oliver Wille). A Hannover es diplomaren amb la primera matrícula d'honor en música de cambra de tota la història de la Hochschule.

Guanyadors de diversos premis nacionals i internacionals, el Quartet Gerhard ha participat en importants escenaris internacionals com ara Elbphilharmonie Hamburg, Mozartfest de Würzburg i Heidelberger Frühling (Alemanya), en la temporada de música de cambra Stadt-Casino de Basilea (Suïssa), en el festival de quartets de corda de Bordeus i en el Festival Radio France Montpellier (França), en la temporada Musikamera a La Fenice de Venècia (Itàlia) i en el cicle Muzenforum a Bloemendaal (Holanda), entre d'altres. També han estat convidats a Festivals d'estiu de prestigi com la Schubertiada de Vilabertran, Festival Pau Casals del Vendrell, Porta Ferrada de Sant Feliu de Guíxols i Verbier de Suïssa. Igualment, és destacable el seu compromís amb la nova creació i han actuat en cicles i festivals de prestigi com Kunstfest Weimar, *Nuit de la creation* del festival d'Aix-en-Provence i a l'Arnold Schönberg Center de Viena.

Actualment, gaudeixen de tres residències artístiques: a l'Auditori Josep Carreras de Vila-seca, al Festival de Torroella de Montgrí i a la Quincena Musical de San Sebastián, on estan oferint la integral dels quartets de corda de Dmitri Xostakóvitx. Des de la temporada 2022-2023

formen part del circuit europeu Merita que els dona una nova acreditació internacional.

Les seves interpretacions han estat retransmeses per Catalunya Música, RNE (Radio Nacional de España), NDR i SWR (Alemanya), i BBC (UK) i France Musique (França).

Discogràficament, cal destacar el seu àlbum *Portrait* (Seed Music 2016), premi de la crítica al millor CD 2016, un llançament amb obres de Kurtág, Berg i Schumann (Harmonia Mundi International, 2017) i un pròxim àlbum amb la discogràfica francesa Klarthe amb obres de Ramon Humet i Debussy, que ha obtingut també el premi a Millor disc de Clàssica per la revista 440 del Grup Enderrock.

El Quartet Gerhard va actuar per primera vegada al Festival de Torroella en l'edició de 2013 i hi va tornar en l'edició de 2021, 2022 i 2023.

PROPERES CONCERTS

Dissabte 10 d'agost
20.30 h Espai Ter

LES ARTS FLORISSANTS LE JARDIN DES VOIX

Paulina Francisco **soprano** | Georgia Burashko **mezzosoprano** | Rebecca Leggett **mezzosoprano** | Juliette Mey **mezzosoprano** | Ilja Aksionov **tenor** | Rodrigo Carreto **tenor** | Hugo Herman-Wilson **baríton** | Benjamin Schilperoort **baix-baríton**

Ballarins de la Compagnie Käfig
Mourad Merzouki **direcció d'escena i coreografia**
William Christie direcció

The Fairy Queen

Henry Purcell: The Fairy Queen, Z629.
Semiòpera amb pròleg en cinc actes amb un llibret anònim basat en *A Midsummer Night's Dream* (Somni d'una nit d'estiu) de **William Shakespeare**

Versió semiescenificada

PREU
DES DE 31,5 EUR

Diumenge 11 d'agost
20.30 h Espai Ter

ORQUESTRA SIMFÒNICA DEL VALLÈS & JAN LISIECKI

Jean Lisiecki* piano
Virginia Martínez directora d'orquestra

Toldrà, Fauré i Grieg

Eduard Toldrà: Empúries (Invocació a l'Empordà)
| **Gabriel Fauré: Suite de Pelléas et Mélisande, Op. 80** | **Edvard Grieg: Concert per a piano en La menor, Op. 16**

** Lamentem anunciar que el pianista Joaquín Achúcarro s'ha vist obligat a cancel·lar la seva participació en el concert de l'11 d'agost amb l'Orquestra Simfònica del Vallès a causa d'un accident que l'obliga a fer repòs. El substituirà el pianista canadenc Jan Lisiecki, que va debutar en el Festival de Torroella de Montgrí en l'edició de 2015. El programa del concert es manté igual.*

PREU
DES DE 31,5 EUR

Festival de Torroella de Montgrí 2024

Facebook: @FestivalTorroelladeMontgri
Twitter: @Fest_Torroella
Instagram: @festivaldetorroella
#FestivalTorroella #arecerdelafúriadelmón

www.festivaldetorroella.cat

AMB EL SUPORT DE:

Organitza:

Amb el suport de:

Digitalització dels programes de mà:

Pla de recuperació, transformació i resiliència:

Col·laboradors:

Mitjants oficials:

El Festival és membre de:

Festival de Torroella de Montgrí 2022

Facebook: @FestivalTorroelladeMontgrí

Twitter: @Fest_Torroella

Instagram: @festivaldetorroella

#FestivalTorroella

#arecerdelafúriadelmón

www.festivaldetorroella.cat

FESTIVAL DE
TORROELLA
DE MONTGRÍ

JM Torroella de Montgrí